

2025-06-23

Utbildningsdepartementet

u.remissvar@regeringskansliet.se

u.s.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss: Förbättrat stöd i skolan, SOU 2025:44 (U2025/01067)

Sveriges Psykologförbund har beretts möjlighet att lämna synpunkter på rubricerat betänkande från Utbildningsdepartementet.

Övergripande synpunkter

Psykologförbundet kan konstatera att förslagen i betänkandet främst lägger fokus på åtgärdande insatser på individnivå. Den mest effektiva vägen till att åstadkomma en lärandemiljö för alla elever är enligt förbundet att arbeta med organisationen och vidta förebyggande insatser på gruppnivå – och här har elevhälsan en särskilt viktig roll. I skolverksamheter där elevhälsan får förutsättningar och resurser att arbeta i enlighet med gällande lagstiftning är resultaten på elevers lärande och långsiktiga välbefinnande mycket goda. I elevhälsan förenas flera yrkeskompetenser för att stödja elevers lärande, utveckling och välbefinnande, genom att i första hand bygga in nya arbetssätt och rutiner i organisationen i samarbete med rektor, lärare, elever och vårdnadshavare. Dess primära fokus på hälsofrämjande och förebyggande arbete är centralt för att öka möjligheterna för elevernas framgång både i och utanför klassrummet. Framgångsfaktorn i ett hälsofrämjande och förebyggande angreppssätt, är att man adresserar potentiella problem innan de uppstår genom att skapa en skolmiljö som främjar både lärande och välmående – inte bara för vissa, utan för alla elever.

I övrigt välkomnar förbundet utredarens inriktning i betänkandet att skapa en mer sammanhållen struktur för stödinsatser i skolan. Förslagen är över lag väl genomtänkta och beskriver en logisk stödkedja utifrån den enskilda elevens behov. Utredarens ambition att minska den administrativa bördan för skolans personal och samtidigt möjliggöra snabbare insatser för elever ställer vi oss också helt bakom.

Synpunkter på förslagen

Nedan ges detaljsynpunkter på förslagen i betänkandet.

6.1 Bestämmelserna om extra anpassningar ska avskaffas i samtliga skolformer

Psykologförbundet tillstyrker förslaget att nuvarande bestämmelser om stöd i form av extra anpassningar ska avskaffas. Förbundet delar utredarens uppfattning att regleringen och tillämpningen av extra anpassningar inte fungerat enligt intentionerna.

6.2 Garantin för tidiga stödinsatser och nationella prov i årskurs 3 ska avskaffas

Psykologförbundet är delvis positivt till förslaget att garantin för tidiga stödinsatser ska avskaffas. Förslaget bör övervägas utifrån utredarens bedömning att garantin för tidiga stödinsatser inte har fungerat enligt intentionerna. Samtidigt är det något oklart vad skillnaden egentligen blir mellan nuvarande garanti om tidiga stödinsatser och förslag 6.5 om att elevers rätt till stödundervisning ska regleras i skollagen. Flertalet insatser som enligt utredaren ska ske inom ramen för en reglering av elevers rätt till stödundervisning utförs också till stor del redan i dag. Att byta ut regelverk och strukturer är resurskrävande varför det endast bör ske om det är verkligen motiverat.

6.3 Alla barn och elever ska kunna följa undervisningen

Psykologförbundet tillstyrker förslaget att alla barn och elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling.

6.4 Standardiserade tester införs för att uppmärksamma elever med stödbehov

Psykologförbundet är positivt till förslaget att standardiserade tester ska införas för att identifiera elever som har behov av stöd i läs- och skriv- och matematik-utveckling. Skälet som utredningen anför om vikten av tidig upptäckt av svårigheter är helt legitimt. Att göra själva testerna kommer dock i huvudsak vara en arbetsuppgift tillförs specialpedagoger som ofta har en ansträngd arbetssituation redan i dag. Det är också en yrkesgrupp det råder brist på i stor andel av landets kommuner. Här bör därför regeringen överväga att ge lämplig myndighet i uppdrag att ta fram riktvärde för hur många skolbarn en specialpedagog kan/bör ansvara för. Det är också viktigt att de standardiserade testerna, för att kunna motiveras, verkligen leder till en analys och handlingsplan för elever med konstaterade stödbehov.

6.5 Stödundervisning ger ett snabbt och flexibelt stöd

Psykologförbundet är delvis positivt till förslaget att elevers rätt till stödundervisning ska regleras i skollagen. Förbundets motivering här är samma som under föreslag 6.2 ovan.

6.6 Utredning av en elevs behov av särskilt stöd och hur särskilt stöd ska ges

Psykologförbundet tillstyrker förslaget att ändra bestämmelserna om särskilt stöd i skollagen. Vi vill dock betona att stödet även fortsatt bör kunna ges inom ramen för den ordinarie undervisningen när det är mest ändamålsenligt.

6.7 Elevens stödbehov ska styra om en elev ska ges undervisning enskilt eller i en särskild undervisningsgrupp

Psykologförbundet tillstyrker förslaget att det inte ska krävas särskilda skäl för att stöd ska ges enskilt eller i en särskild undervisningsgrupp. Det är en rimlig utgångspunkt att elevens stödbehov (utifrån den utredning av behov av särskilt stöd som görs) ska vara det som avgör hur det särskilt stödet ska organiseras.

6.8 Anpassad studiegång får bara ges i sista hand

Psykologförbundet tillstyrker förslaget att beslut om anpassad studiegång ska fattas först om elevens behov inte kunnat tillgodoses genom andra former av särskilt stöd. Som utredningen framför är beslut om anpassad studiegång en mycket ingripande åtgärd som bör komma i fråga i absolut sista hand för eleven. Vi välkomnar även utredningens förslag att Skolverket ska få i uppdrag att följa upp och utvärdera skolors användning av åtgärden anpassad studiegång.

Sveriges Psykologförbund

Ulrika Edwinson
Förbundsdirektör

Per Johansson
Samhällspolitisk strateg